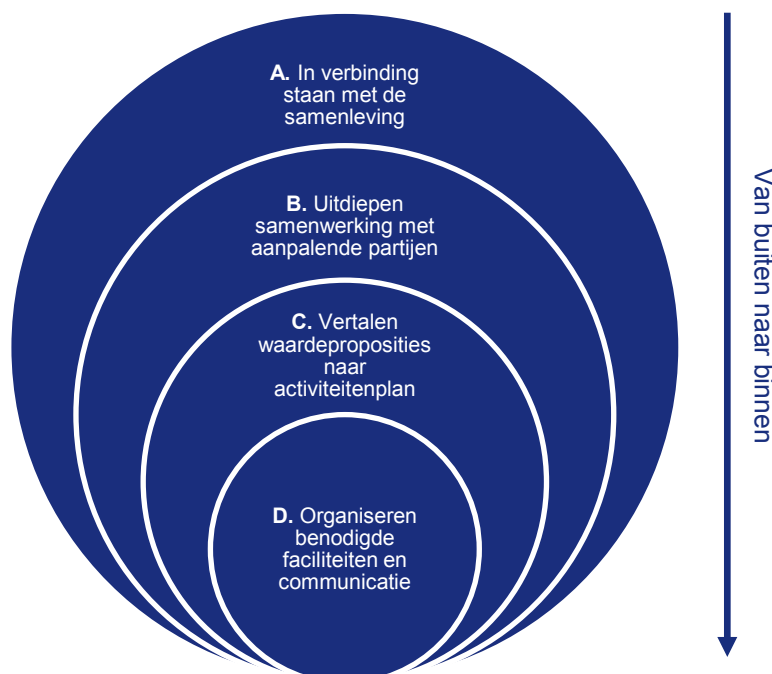

Implementatie samenwerking BRAIN-KVAN

Versie d.d. 4 december 2015

1. Inleiding

De afgelopen maanden hebben BRAIN en KVAN – respectievelijk de branchevereniging van de archiefsector en beroepsvereniging van archivariissen – het initiatief genomen om te verkennen wat de mogelijkheden zijn om de onderlinge samenwerking en de samenwerking met aanpalende partijen te versterken. Dit heeft geresulteerd in een visiestuk (zie apart document). Als concretisering en nadere uitwerking van het visiestuk staat in deze notitie op hoofdlijnen het implementatieplan van de samenwerking beschreven. Het belangrijkste inhoudelijke uitgangspunt van dit visiestuk is dat beide verenigingen bij het opstellen van deze visie van *buiten*, vanuit de samenleving willen kijken, en pas daarna de vertaling te maken wat er *binnen* – bij onze professionals, instellingen en verenigingen – nodig is. Naar analogie van het visiestuk werken we het implementatieplan uit aan de hand van de volgende dimensies (zie onderstaande figuur).

Figuur 1. Overzicht dimensies van het implementatieplan.

In de onderstaande paragrafen werken we elk van de dimensies van het implementatieplan kort uit. We sluiten het implementatieplan af met een planning.

2. Verbinding met de samenleving

In het visiestuk is benadrukt dat het gezamenlijke inhoudelijke programma het startpunt is van een groter, verdergaand veranderingstraject van het archiefveld, waarbij het van groot belang is om op korte termijn het gesprek met de samenleving en met aanpalende partijen voort te zetten. Concreet is het voornemen om bij het uitbouwen van de samenwerking op regelmatige basis het gesprek aan te gaan met burgers uit diverse geledingen uit de samenleving (bedrijven, overheden, maatschappelijke organisaties en particulieren), bijvoorbeeld een sessie met externen. Het doel van een gesprek met externen is om de behoeften van mensen ten aanzien van het bewaren, toegankelijk maken en beschikbaar stellen van informatie te achterhalen, zodat de activiteiten in het archiefveld hier steeds beter op aangesloten kunnen worden. Een dergelijke sessie met externen is ook georganiseerd bij het opstellen van het visiestuk en heeft interessante inzichten opgeleverd over de manier waarop buitenstaanders tegen het archiefveld aankijken.

Om de urgentie van het veranderingstraject van het archiefveld vast te houden en om de vaart van het leggen van verbindingen met de samenleving te bevorderen, zouden de besturen van BRAIN en KVAN uit hun midden een aanjager van de verbinding met de samenleving kunnen aanstellen. Dit bestuurslid is verantwoordelijk voor het organiseren van gesprekken met externen en levert 'input van buiten' bij belangrijke beslissingen aangaande de samenwerking, zoals het activiteitenplan en samenwerking met aanpalende partijen. Concreet is het voorstel om het komend jaar in ieder geval twee sessies met externen te beleggen: een sessie over behoefte aan (kennis over) informatiebeheer (zie visiestuk) en een sessie over activiteiten en samenwerkingsverbanden.

3. Uitdiepen samenwerking met aanpalende partijen

De inhoudelijke focus van het visiestuk – die gebaseerd is op het binnen Archief 2020 ontwikkelde toekomstscenario voor de archieffunctie – is het faciliteren van de beweging richting de digitale samenleving. Als er gedacht wordt vanuit de digitale informatieketen, zowel op het gebied van overheidsinformatie als op het gebied van erfgoed, is het samenwerkingsverband BRAIN-KVAN te beperkt en zal de samenwerking gezocht moeten worden met aanpalende partijen. In het kader van het opstellen van het visiestuk zijn verkennende gesprekken gevoerd met de KNVI, NVBA, SOD en FOBID. Het is van belang om op korte termijn opnieuw het gesprek met de NVBA, SOD en KNVI aan te gaan en te onderzoeken of zij betrokken kunnen worden bij de samenwerking.

We structureren het vervolg van de verkenning van samenwerking met aanpalende organisaties als volgt. Ten eerste is er voor elk van de potentiële partners nog een tweetal aanvullende gesprekken nodig: (1) een gesprek om uit te diepen op welke inhoudelijke thema's samenwerking wederzijds wenselijk is en (2) een gesprek om te bespreken welke mogelijke activiteiten de samenwerking betreft. Een belangrijk aanknopingspunt voor de gesprekken met aanpalende partijen is het gezamenlijke inhoudelijke programma dat in het visiestuk beschreven staat. Dit programma bestaat uit zes programmalijnen, waarbij de netwerkstructuur van de samenwerking het mogelijk maakt om bij de uitvoering van de programmalijnen externe partners te betrekken. Het doel is in ieder geval om in 2016 een aantal onderwerpen te benoemen waarop BRAIN en KVAN gaan samenwerken met aanpalende partijen, bijvoorbeeld de congresfunctie, de kennisfunctie of de opleidingsfunctie.

4. Vertalen waardeproposities naar activiteitenplan

In het visiestuk staat een voorstel voor een gezamenlijk inhoudelijk programma met zes programmalijnen. Een vraag die daarbij gesteld is, luidt: hoe verhoudt het gezamenlijke inhoudelijke programma zich tot de huidige activiteiten van BRAIN en KVAN? In de onderstaande tabel staan de zes programmalijnen benoemd, waarbij voor elk van de programmalijnen is aangegeven wat de doelstelling van de programmalijn is (gerelateerd aan het visiestuk), wie de leiding nemen bij de uitvoering van het programmaonderdeel (professionals of instellingen) en welke bestaande activiteiten onder de programmalijnen vallen.

Programmalijn	Doelstelling	Leiding	Projecten
Deskundigheidsbevordering van professionals	Professionals toerusten voor beroepsuitoefening in de informatiesamenleving.	Professionals	<ul style="list-style-type: none"> • Masterclasses • Archievenblad • Archief 2.0 • Project professionaliseringsbehoefte • Platform archiefonderwijs • KVAN-dagen • Toezicht & inspectie
Kennisontwikkeling	Het voorzien in en up-to-date houden van kennis over goed informatiebeheer.	Instellingen	<ul style="list-style-type: none"> • (doortonwikkeling) Kennisbank auteursrecht, privacy, open data, et cetera • Portefeuillehouders • Managementconferentie • Ketelaarlesing • Kennisagenda Nationaal Archief
Standpuntbepaling en belangenbehartiging	Ervoor zorgen dat het archiefwezen met één gezicht naar buiten treedt.	Instellingen	<ul style="list-style-type: none"> • Commissie lobby • Vertegenwoordiging VNG • ARA-overleg • Werkgroep auteursrecht • Reinwardt commissie • Vertegenwoordiging ministerie van OCW en Raad voor Cultuur
Publieke bewustwording	Bevorderen van publieke bewustwording over het belang van goed informatiebeheer en de positionering van	Instellingen	<ul style="list-style-type: none"> • Stuk van het jaar • Ons DNA • Collectieve promotie, waaronder website

IMPLEMENTATIEPLAN | Verkenning samenwerking BRAIN-KVAN

	de archieffunctie.		
Productontwikkeling en innovatiebevordering	Versterking van de archieffunctie door producten en innovaties die de kwaliteit van dienstverlening verbeteren.	Professionals	<ul style="list-style-type: none"> ● Beheer bestaande producten en modellen ● Kwaliteitszorginstrumenten ● Toezicht (verbonden partijen) ● Archief 2020 (programmaberaad) ● Stichting Archiefpublicaties (S@P) ● Almanak van het Nederlands Archiefwezen
Netwerkvorming en nieuwe partnerschappen met gebruikersgroepen	Verbinding zoeken met nieuwe gebruikersgroepen en het vormen en onderhouden van netwerken binnen en buiten het archiefwezen.	Professionals	<ul style="list-style-type: none"> ● Onderhouden buitenlandse netwerken ● Archival solidarity ● International Council on Archives (ICA) ● Sectie Nieuwe en Aankomend Archivarissen en Informatiespecialisten (SNAAI) ● Nederlandse Genealogische Vereniging (NGV)

Tabel 1. Overzicht programmalijnen en activiteiten.

De programmagroepen worden ingesteld door de besturen, waarbij de besturen aan de programmagroepen een opdracht voor een project mee kunnen geven, en waarbij de programmagroep de vrijheid heeft om invulling te geven aan de richting van het project. Daarnaast houden de programmagroepen ook de bredere ontwikkelingen op hun terrein bij en kunnen ze daarop eigen initiatieven c.q. projecten ontplooiën.

Het is van belang om een tijdslijn c.q. fasering te hanteren bij het in werking treden van het inhoudelijk programma. Het voorstel is om bij de algemene ledenvergaderingen eind 2015 het inhoudelijk programma op hoofdlijnen vast te stellen (dat wil zeggen: de programmalijnen en de doelstelling van de programmalijnen) en geld te reserveren voor de uitvoering van het inhoudelijk programma. Vervolgens kan in 2016 gewerkt worden aan de invulling van de programmalijnen: wie nemen deel aan de programmalijnen, welke projecten worden er ontplooid onder de programmalijnen, wie zijn de portefeuillehouders c.q. trekkers, et cetera.

Om de overgang van de bestaande commissies en secties naar de programmagroepen te versoepelen, is het verstandig om wat betreft de invulling van de programmalijnen een fasering in te bouwen. De besturen spelen in dit proces een initiërende en besluitvormende rol, de bestaande commissies en secties een adviserende rol. Hierbij wordt eerst gekeken wie de portefeuillehouder c.q. trekker van elk van de programmalijnen is. Vervolgens wordt op basis van de bestaande commissies en secties gekeken naar de personele samenstelling van de programmagroepen. Daarna stellen de gezamenlijke besturen in samenspraak met de programmagroepen een gezamenlijk activiteitenplan op en, op basis van dit plan, een detailbegroting per programmalijn. De

laatste stap is dat de gezamenlijke besturen in samenspraak met de programmagroepen een prioritering van projecten vaststellen om zo de gewenste focus aan te brengen. Voor een schematische weergave van de verschillende stappen: zie de detailplanning in de laatste paragraaf van deze notitie.

5. Organiseren van faciliteiten en communicatie

De structuur, faciliteiten en communicatie van BRAIN en KVAN zijn ondersteunend aan het gezamenlijke inhoudelijke programma dat de beide verenigingen nastreven. In het visiestuk staat beschreven dat gekozen wordt om de structuur van de samenwerking zo licht mogelijk te houden door te werken met een set afspraken zonder aparte juridische entiteit. Verder streven BRAIN en KVAN ernaar om de communicatie-uitingen en bureauondersteuning voortaan zoveel mogelijk gezamenlijk uit te voeren.

Wat betreft het samenvoegen van bureauondersteuning is het implementatievoorstel om de middelen die beide verenigingen beschikbaar hebben voor bureauondersteuning bij elkaar te leggen en deze middelen gezamenlijk te besteden. In het kader van de implementatie is een inventarisatie gemaakt van de huidige bureauwerkzaamheden van BRAIN en KVAN.

- *Bureauwerkzaamheden BRAIN:* de bureauwerkzaamheden van BRAIN betreffen bestuursondersteuning, projectcoördinatie (onder andere van de secties kwaliteit en archieftoezicht en van collectieve promotie), lobbywerkzaamheden, ondersteuning portefeuliehouders, communicatie en overige bureauwerkzaamheden (ledenadministratie, boekhouding, facturering, betalingen en jaarrekening). Het totale aantal uren dat met deze ondersteuning gemoeid is, bedraagt plusminus 1.190 uur per jaar.
- *Bureauwerkzaamheden KVAN:* de bureauwerkzaamheden van KVAN betreffen bestuursondersteuning, ondersteuning bij ledenvergaderingen en studiedagen, contacten met leden en extern en overige bureauwerkzaamheden (ledenadministratie, boekhouding, facturering, betalingen en jaarrekening). Het totale aantal uren dat met deze ondersteuning gemoeid is, bedraagt plusminus 1.050 uur per jaar.

Zoals blijkt uit de bovenstaande inventarisatie, is er sprake van substantiële overlap in bureauwerkzaamheden en is het aantal uren dat beide verenigingen inzetten voor bureauwerkzaamheden vergelijkbaar. De inschatting is derhalve dat de bureauondersteuning op een gelijkwaardige wijze samen te voegen is. De synergievoordelen die behaald worden door de bureauondersteuning samen te voegen, willen BRAIN en KVAN gebruiken om twee essentiële uitbreidingen aan de bureauondersteuning te doen, namelijk beleidscapaciteit en (mogelijk) juridische capaciteit¹. De ledenadministraties blijven voorlopig apart geadministreerd.

Wat betreft het samenvoegen van de communicatie-uitingen is het streven om zoveel mogelijk communicatie-uitingen gezamenlijk te organiseren. Hierbij ligt het voor de hand om het

¹ Mogelijk wordt dit onderwerp gedekt door het Nationaal Archief. Zo niet, dan zetten BRAIN en KVAN een bedrag apart om juridische capaciteit in te kopen.

IMPLEMENTATIEPLAN | Verkenning samenwerking BRAIN-KVAN

samenvoegen van de communicatie-uitingen in twee fases te verdelen. In de eerste fase wordt een gezamenlijke nieuwsbrief ingesteld. In de tweede fase worden de websites van beide verenigingen samengebracht onder één portaal of één website². Ook worden in deze fase gezamenlijke woordvoerders aangesteld op de relevante thema's.

Ten slotte is het streven om voortaan de bestuursvergaderingen van BRAIN en KVAN op dezelfde data te organiseren, zodat het mogelijk wordt om (na een eventuele besloten voorvergadering) een deel van de agendapunten gezamenlijk te behandelen. Hier kan, indien de ledenvergaderingen groen licht geven aan samenwerking, in 2016 meteen mee begonnen worden.

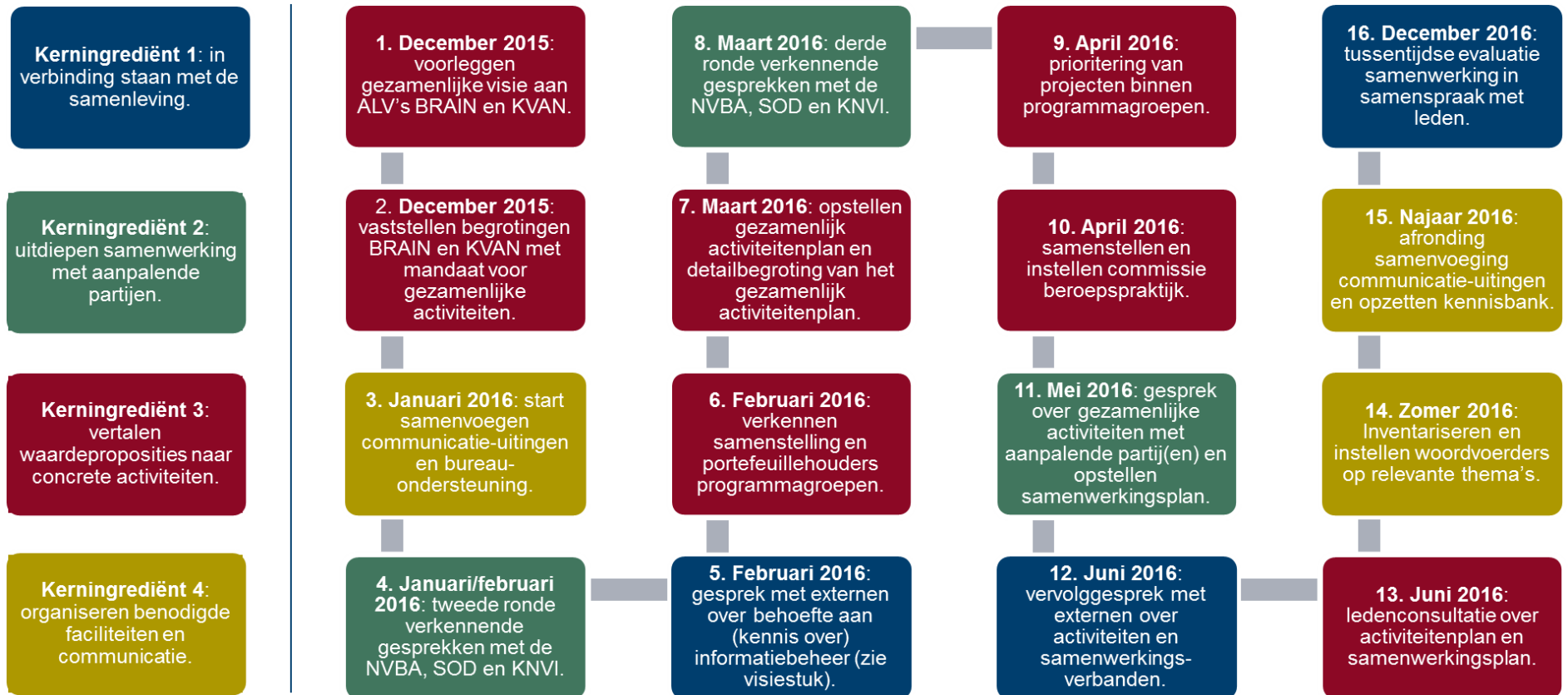
6. Planning

In dit implementatiedocument staan diverse acties benoemd in het kader van de samenwerking die medio volgend jaar van start gaat. Ter afsluiting van dit document staan in het schema op de volgende pagina deze activiteiten gefaseerd weergegeven met een indicatie van de maand waarin de activiteiten gepland kunnen worden.

De besturen zijn enthousiast over de samenwerking en hebben het vertrouwen dat de samenwerking tot versterking van de archieffunctie in Nederland leidt.

² Welke van deze twee opties het meest voor de hand liggend is, wordt in 2016 nader onderzocht.

Fasering implementatie samenwerking BRAIN-KVAN

Figuur 2. Overzicht fasering implementatie samenwerking BRAIN-KVAN.